

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР	7
I. УВОД	13
1. Стање у литератури	13
1.1. Положај жене у ширим прегледима српског средњовековног права	14
1.2. Посебни радови о положају жене	17
2. Које жене? Специфичности истраживања (српског) средњовековног друштва	18
3. Опсег рада и коришћени извори	22
4. Метод рада и распоред материје	30
II. ПОЛОЖАЈ ЖЕНЕ У ПРИВАТНОМ ПРАВУ	33
1. Брачно право	33
1.1. Развој брачног права и брачних односа у средњовековној Србији	33
1.2. Форма закључења брака	39
1.3. Обручење (веридба)	53
1.4. Услови за закључење брака	66
а) Узрост (брачно пунолетство)	69
б) Пристанак брачника (и родитеља – и господара?)	77
в) Телесно и духовно здравље	89
1.5. Брачне сметње	91
а) Крвно (и адоптивно) сродство	92
б) Тазбинско сродство	98
в) Духовно сродство	115
г) Однос између татора или старатеља и штићеника	118
д) Разлика у вери	120
ђ) Кривична дела (сексуални деликти)	128
е) Углед и сталешки положај као брачне сметње? ...	130
1.6. Брачни живот	136
а) Норме о животу у браку	136
б) Терминологија у вези са браком и положај жене .	140

1.7. Развод	141
а) Терминологија и поступак развода брака	141
б) Дозвољени бракоразводни узроци	143
Кривица жене	145
Кривица мужа	148
Нескривљени развод	154
в) Недозвољени развод – последице	161
1.8. Поновни брак	181
а) Други и трећи брак	182
б) Четврти брак	185
в) Време жалости (<i>tempus lugendi</i>)	188
г) Године живота	192
1.9. Заложнице мужевљеве части: жене свештеника	193
а) Обавезни брак презвитера	194
б) Целибат епископа	200
в) Каква је морала бити свештеничка жена?	202
1.10. Брачна давања и имовински односи у браку	209
а) Мираз (вено, прикија, тастнина)	209
б) Брачни дарови	223
в) Имовинске последице престанка брака	226
2. Породично право	232
2.1. Улога и положај жене у породици	232
2.2. Труднице, породиље и нерођена деца	234
2.3. Утврђивање ванбрачног очинства?	239
2.4. Социјалне одредбе – удовице и сирочад	240
2.5. Жена као глава породице?	244
2.6. Пол и потчињеност: господарице и робиње	250
3. Наследно право	253
3.1. Законско наслеђивање (уопштено)	253
3.2. Законско наслеђивање властеле	259
3.3. Законско наслеђивање себара	262
3.4. Тестаментално наслеђивање	265
3.5. Лишење наслеђа	267
4. Правна и пословна способност и имовинско право: резиме	270
III. ПОЛОЖАЈ ЖЕНЕ У КРИВИЧНОМ ПРАВУ	273
1. Кажњавање кроз мушку призму	273
2. Сексуални деликти	275

2.1. Насилни деликти: отмица и силовање	276
а) Отмица жене	276
в) Силовање	286
2.2. Вољни недозвољени односи: прељуба и блуд	297
а) Опште норме – међу једнакима	297
Прељуба	298
О жени несталог мужа	314
Блуд	316
Верност преминулом мужу?	320
б) Посебне разлике: међу неједнакима	321
в) Полни преступи клира	329
2.3. Жене ниског морала и места искушења	336
а) Празнина и проституција	336
б) Недоличне активности	338
в) Чедност и јавност: правила о одевању жена	341
2.4. 'Неприродни' сексуални односи – само мушки деликти?	343
2.5. Инцест	347
2.6. Процесне специфичности	349
3. Абортус, чедоморство и напуштање детета	353
4. Убиство члана породице	361
5. Друга насилна кривична дела	366
6. Жене, злочин и чаролија	367
IV. ЖЕНЕ ПРЕД ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА	373
1. Жене као странке пред судом	373
2. Жене као сведоци	378
3. Жене као поротници	383
4. Жене као судије?	385
V. ЖЕНЕ И ЈАВНА ВЛАСТ	387
1. Жена на престолу?	387
2. Владарка као саветница владара	388
3. Владарка на сабору	396
4. Владарка у другим улогама	408
5. Владарка у намесничкој (регентској) улози	414
VI. ЖЕНЕ И ЦРКВА	423
1. Жене мирјанке у цркви	424
1.1. Место жена у цркви	424

1.2. Нечисто време: жене после менструације и порођаја	425
2. Трагови прошлости: ђаконисе и аскитрије у српским изворима	428
3. Монахиње и женски манастири	433
ЗАКЉУЧАК	445
ПРАВОВОЕ ПОЛОЖЕНИЕ ЖЕНЩИН В СРЕДНЕВЕКОВОЙ СЕРБИИ: ЗАКЛЮЧЕНИЕ	451
THE LEGAL STANDING OF WOMEN IN MEDIEVAL SERBIA: CONCLUSION	459
БИБЛИОГРАФИЈА	465
Извори	465
Литература	468
СПИСАК СКРАЋЕНИЦА	489
РЕГИСТАР ПОЈМОВА	491